

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL, Crnomelj, Kočevje in Novo mesto. - Izhaja vsak petek. - Odgovorni urednik: Tone Golnik. - Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. - Poštala predal 33 - Telefon uredništva in uprave 127. - Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-151. - Letna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 125 din. - Tiska: tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Pismo Centralnega komiteja resna beseda vsem komunistom

»Drugi plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je razpravjal o pomanjkljivosti v delu Zveze komunistov in ugotovil, da so pomanjkljivosti v delu za ideološko zgraditev komunistov in v njihovem političnem delu med ljudstvom danes naše poglavitne slabosti.

proučujejo in študirajo v vseh organizacijah ZK. Pismo je resna beseda vsem komunistom in organizacijam, ki se v svojem delu po sklepih VI. kongresa niso znašli, ki so smatrali, da sedaj kot komunisti niso več odgovorni za nadaljno graditev socializma, da so komunisti sedaj bolj za parado kot za aktivno politično delo med množicami in pod. Pri posameznih komunistih je tudi padla disciplina

na zelo nizko stopnjo, pogosti pa so tudi primeri politične nezainteresiranosti komunistov in nezanimanje za pereče politične in gospodarske probleme. Zlasti so popustili v delu in disciplini taki »komunisti«, ki so na en ali drugi način prišli v članstvo ZK iz ekonomskih razlogov, to je, ker so mislili, da jih članstvo v organizaciji ZK upravičuje do boljših služb in do raznih ugodnosti. V Statutu ZK, ki je bil sprejet na VI. kongresu v Zagrebu pa je med drugim jasno poudarjeno, da članstvo v organizaciji ZK ne upravičuje nikakršne privilegije

komiteja vzamejo vse organizacije in posamezni komunisti kar najbolj resno. Potrebno je, da ga podrobno preučijo in preštudirajo vsebino in da se kar najresneje lotijo borbe za odpravo napak in slabosti, ki jih nakazuje in ki negativno vplivajo na celotno politično stanje pri nas. Res je, pismo, ki je pisano zgoščeno in nakazuje le najbolj kritične pojave ter ima tudi nekaj tujih izrazov, je za povprečnega komunista na podeželju dokaj težko in se je treba v vsebino res poglobiti, zato pa naj vodi študijski sestanek najbolj razgledan član. Osnovnim organizacijam pa so pri tem dolžni nuditi pomoč tudi člani občinskih in okrajnih komitejev, kar dejansko tudi že izvajajo.

Slovensko Primorje vabi na veliko proslavo

V dneh 5. in 6. septembra bo ljudstvo Slovenskega Primorja v goriskem okraju med Vogrskim in Ozeljanom na Okroglici proslavilo 10. obletnico odločilnih zgodovinskih dogodkov. Na ta dan se bodo zbrali stotisoči ljudi ne le iz Primorske, temveč iz vse države. Vse jugoslovansko ljudstvo bo proslavilo 10. obletnico ustanovitve Prekomorske brigade in Korpusa ter zgodovinskega sklepa II. zasedanja AVNOJ o priključitvi celotnega Slovenskega Primorja s Trstom, Gorico in Beneško Slovenijo k Jugoslaviji. Ta veliki dan pomeni primorskemu ljudstvu tudi deseto obletnico obojane vstaje na Primorskem.

zahtevalo, da se Jugoslaviji priznajo pravične meje, pravico do Trsta, do Gorice in do vseh ostalih krajev, ki so z mirovno pogodbo bili prisiljeni poraženi fašistični Italiji. V borbi za svoje pravične meje je Jugoslavija uživala široko podporo javnega mnenja v svetu in ob podpisu mirovne pogodbe je Jugoslavija slovesno izjavila, da se nepriključnim krajem ne misli odpovedati.

Ljudstvo Dolenjske!

Vrnimo Slovenskemu Primorju obisk v Dolenjskih Toplicah! Organizacije SZDL in sindikalne podružnice vseh dolenjskih okrajev sprejemajo prijave. V Slovensko Primorje bodo vozili posebni vlaki, zato naj ne bo kolektiva, ki bi se po delegatih ne udeležil tega zgodovinskega praznika in ne dolenjske vasi, ki bi ne izkoristila redke prilike, da manifestira bratstvo in ljubezen do naših bratov onkraj meje in bi ne poslala svoje zastopnike na ta največji praznik primorskega ljudstva!

V Crnomlju je bila kmalu po izidu pisma razširjena seja okrajnega komiteja, na kateri so proučili gradivo drugega plenuma CK ZKJ in tudi razpravljali o negativnih pojavih v osnovnih organizacijah. Seje, na kateri so razpravljali o vsebini pisma in konkretnih slabostih v organizacijah, so imeli tudi občinski komiteji. Na seji občinskega komiteja v Metliki, niso mogli priti do zaključka, kako bi odpravili primere popolne politične brezbrzičnosti in gledanja na vse dogodke samo skozi osebne materialne interese pri članih v osnovnih organizacijah na suhorskem sektorju. Člani teh osnovnih organizacij žel del časa kažejo, da so daleč od lika komunistov, in daleč od resničnih borcev za socializem. Za vsa nedelavnost iščejo izgovor v materialnih osnovah, kot na primer, tisti je dobil kraj, jaz ne, oni je dobil odlikovanje, pa je manj zaslužen kot jaz, skratka, samo borba za materialne koristi in neko javno priznanje. Zanimivo pri tem pa je, da se prav taki komunisti najbolj otepajo javnih in oblastvenih funkcij, ter zato predlagajo in volijo ljudi nasprotnega političnega mišljenja. V teh organizacijah oziroma pri teh članih ni niti toliko samokritičnosti, da bi sami razčistili in pomedli z vsemi napakami in slabostmi, ampak se te vlečejo iz leta v leto, tolmančeneje političnih dogodkov in gospodarskih ukrepov pa prepučajo klerikalno sovražno nastrojenim ljudem.

Podobnih napak in slabosti je tudi v drugih organizacijah ZK in pri posameznih komunistih na Dolenjskem. Zato je prav, da pismo Centralnega

Popoldne 5. junija je in krasno sončno vreme. Ceste so polne mešanice in kmečkega prebivalstva, na vozeh so ljudje in gre do Kama se odpravlja Sokol z vsem svojim naraščanjem? Kam koraci staro in mlado? Na Gorjance! Veseli ljudje hite praznično razpoloženi v zeleno naravo, kamor jih je povabila novomeška podružnica SPD. Vabilo velja za vse prijatelje Gorjancev in še posebno za Trdinove častilce. Ta dan mu hočejo postaviti skromen spomenik v osrčju pogorja, kamor je Trdina najraje zahajal in ki ga je tako toplo opisal v svojih znamenitih bajkah in povestih. Nekje je osrednju ljudskega vrveža hiti prirodolovec in pisatelj Ferdo Seidl in že z balkona pri Cimermančiču pozdravlja množico in otvarja slovesnost. Saj je ravno profesor Seidl tisti, ki je dal predlog, naj se najvišji vrh Gorjancev (1181m) preimenuje. Toda že govori višji šolski nadzornik Josip Wester o življenju, delovanju in pomenu Janeza Trdine za slovenski narod. Šestnajsto leto že počiva veliki mož na novomeškem pokopališču. Bil je jeklenega značaja in se je raje odpovedal službi in bomo živl se skromno pokojnino, kot pa da bi klonil Nemcem in Madžarom. V prostem času je najraje zahajal med podgorce in na Gorjance. Med košatimi bukvami in na sončnih košenicah je pozabljal na skrbi in težave vsakodnevnega trdega življenja. Ob čistem in mrzlem studencu »Gospodičine« se je morda spominjal svoje prve deklice, svoje prve ljubezni. Prof. Seidl stani si je izbral sam, ker je vedel, da potrebuje slovenski narod značajnih mož. In res je nato vsa leta vzgajal mladino in ljubezni do domovine in slovenskega jezika. Morda je tudi danes brado in dežnikom v roki. Govornik nam ga riše tako živo, da ga čutimo nekje v naši sredi. Trdina se je v poznih letih boril za svoje ideale. Ljubil je naravo, svoje zemljo, svoj narod, sovražil pa hinavščino in neznačajnost.

5. junija 1921 na Gorjancih

Nato se izpod zastora pokaže plošča iz belega marmorja z velikim vklesanim napisom: slovenski pisatelj, rojen 1830. v Mengšu, umrl 1905. v Novem mestu.

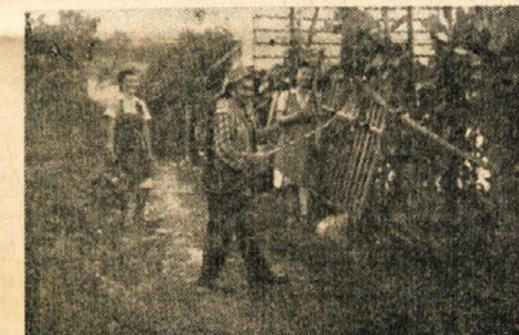

Gorjanske košenice spet vabijo

Priloge 5. junija je in krasno sončno vreme. Ceste so polne mešanice in kmečkega prebivalstva, na vozeh so ljudje in gre do Kama se odpravlja Sokol z vsem svojim naraščanjem? Kam koraci staro in mlado? Na Gorjance! Veseli ljudje hite praznično razpoloženi v zeleno naravo, kamor jih je povabila novomeška podružnica SPD. Vabilo velja za vse prijatelje Gorjancev in še posebno za Trdinove častilce. Ta dan mu hočejo postaviti skromen spomenik v osrčju pogorja, kamor je Trdina najraje zahajal in ki ga je tako toplo opisal v svojih znamenitih bajkah in povestih. Nekje je osrednju ljudskega vrveža hiti prirodolovec in pisatelj Ferdo Seidl in že z balkona pri Cimermančiču pozdravlja množico in otvarja slovesnost. Saj je ravno profesor Seidl tisti, ki je dal predlog, naj se najvišji vrh Gorjancev (1181m) preimenuje. Toda že govori višji šolski nadzornik Josip Wester o življenju, delovanju in pomenu Janeza Trdine za slovenski narod. Šestnajsto leto že počiva veliki mož na novomeškem pokopališču. Bil je jeklenega značaja in se je raje odpovedal službi in bomo živl se skromno pokojnino, kot pa da bi klonil Nemcem in Madžarom. V prostem času je najraje zahajal med podgorce in na Gorjance. Med košatimi bukvami in na sončnih košenicah je pozabljal na skrbi in težave vsakodnevnega trdega življenja. Ob čistem in mrzlem studencu »Gospodičine« se je morda spominjal svoje prve deklice, svoje prve ljubezni. Prof. Seidl stani si je izbral sam, ker je vedel, da potrebuje slovenski narod značajnih mož. In res je nato vsa leta vzgajal mladino in ljubezni do domovine in slovenskega jezika. Morda je tudi danes brado in dežnikom v roki. Govornik nam ga riše tako živo, da ga čutimo nekje v naši sredi. Trdina se je v poznih letih boril za svoje ideale. Ljubil je naravo, svoje zemljo, svoj narod, sovražil pa hinavščino in neznačajnost.

sko slavnostjo. Prišlo je ogromno ljudi od blizu in daleč in tudi Hrvatje so bil vmes. Pod »Trdinovim vrhom« je vladalo na košenicah izredno veselje in živahnost; topiči so pokali, harmonike so se oglašale na več krajih, petje je razlegalo na vse strani. Slavenosni govor je imel zvanatelj Wester, botrovala pa je Trdinove prav iz vrha Dora Staretova iz Rupečer vrha. Ljudstvo je vztrajalo do pozne noči na veseljem prostoru. Ponosni vrh Gorjancev je dobil uradno ime. Po zapiskih naš. veter. svetnika Otmarja Skaletar. S. S.

Podružnica Planinskega društva v Novem mestu pripravila za 16. avgust veliko planinsko zgodovinsko slavo na Gorjancih: praznovanje 30-letnice, odkar je bil vrh sv. Jere, (ali Gere) preimenoval v Trdinov vrh. V soboto zvečer 15. avgusta bo na Malčevem krču planinsko kresovanje, drugi dan ob 10. uri pa planinska slavnost prav na Trdinovem vrhu. Ob tej priliki bo tudi pot, ki gre od Gospodične na Trdinov vrh, dobila ime po velikem prijatelju Gorjancev, pisatelju Janezu Trdinu. Pridite v čim večjem številu Gorjanci vas vabijo!

Belokranjci skrope trtje, čeprav vedo, da jim letos ne bo obrodilo. — Treba je...

Tovariš Jože Borštnar se je poslovil od Novega mesta

Pred kratkim se je poslovil od nas narodni heroj, član Izvršnega sveta Slovenije, član Centralnega komiteja ZKS, ljudski poslanec in dosedajni sekretar okrajnega komiteja ZKS Novo mesto tov. Jože Borštnar.

do italijanske kapitulacije interniran v Kandijski bolnišnici, od koder je navzlic strogemu nadzoru Italijanov držal zveze s partizani, kot je to lepo opisal v zgodovinskem gradivu: »Bilo je pod Gorjanci.« Po italijanski kapitulaciji je tudi on odšel, dasi bolan, na osvobojeno ozemlje, pri partizanih pa sta bili tudi mati in sestra. Franc Pirkovič je nosilec spomenice 1941. Bil je prvi komandant Gorjanskega bataljona, komisar Gubčeve brigade, načelnik personalnega oddelka pri Glavnem štabu NOV in POS in na drugih odgovornih položajih med vojno in ves čas po vojni.

Na podlagi 15 člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19-88/52) in na podlagi predloga občinskega odbora Zveze borcev Straža izdaja občinski ljudski odbor Straža.

Odlok o razglasitvi občinskega praznika Straža

2. člen. Ta odlok stopi v veljavo od dneva objave na občinskih razglasnih deskah občine Straža in od dneva objave v Dolenjskem listu. Smrt fašizma - svoboda narodul Straža, 23. V. 1953 Štev. 16-53

o razglasitvi 13. septembra za občinski ljudski praznik občine Straža. V septembru 1943 je prebivalstvo Straže in okoliških vasi slavilo zmago nad italijanskim okupatorjem, ki je nad dve leti teroriziral naše ljudi. Ljudstvo je navdušeno pozdravljalo naše hrabre borce, ki so se s hribov vsuli preko žičnega omrežja, postavljene od italijanskih fašistov v Stražo. Nato je bil veličasten miting, na katerem so govorili vidni voditelji ljudskega upora. Okrog prvoborcev se je množično zgrnilo še ostalo ljudstvo, 13. novembra pa je odšlo v partizane nad 200 prostovoljcev, ki so nato skupno z ostalimi borci priborili našim narodom popolno svobodo. Zato prebivalci občine Straža proslavljajo ta dan kot začetek novega življenja.

NOVI SEKRETAR OKRAJNEGA KOMITEJA JE FRANC PIRKOVIČ — CORT

Franc Pirkovič izhaja iz daleč naokoli znane zavedne Pirkovičeve družine iz Sentjerneja, kjer so imeli do vojne mehaničarsko delavnico. Ta delavnica je bila že pred vojno zbirališče napredno usmerjenih ljudi. S trdim delom se je družina po očetovi smrti prebajala skozi življenje. Dva brata sta študirala (Ivo, ki ga pozna vsa Slovenija po lepih zgodovinskih študijah in črticah, ter Franc) oba sta se vzdrževala z inštrukcijami, dva brata pa sta vodila mehaničarsko delavnico. Za njihovo družino lahko trdimo, da je bila pobudnik in organizator narodnoosvobodilnega pokreta v sentjernejski dolini. Dva brata, Jože in Rudi sta junaka podla, domačijo so Italijani popolnoma aravnali z zemljo, brat Ivo je bil

1. člen.

13. september se razglašajo za občinski ljudski praznik občine Straža.

PREMIER

Domnevno vreme za prihodnji teden: Pretežno lepo vreme z delno oblačnostjo in krajevno padavinami.

Prebivalci Loškega potoka so slovesno proslavili svoj prvi občinski praznik dne 31. julija. Na sliki jih vidimo pri odkritju spominske ploče osemnajstim talcem v Sodolu

Pred desetimi leti v Kočevski Reki

Priprave za proslavo desetletnice prvega zasedanja Zbornice odposlancev slovenskega naroda, ki bo od 1. do 4. oktobra letos v Kočevju potekajo dobro. Pripravam sledijo živahne diskusije, ne samo v kočevskem okraju, temveč se vsa Slovenija pripravljala na ta veliki, pomemben in zgodovinski praznik. Povsod prisluhnejo pozdravom: »Oktober nasvidenje v Kočevju! Kako tudi ne, saj bo Kočevje spet po desetih letih sprejelo stare borce in aktiviste, sprejelo jih bo v razpoloženju, prežeto z isto ljubeznijo, kot takrat — pred desetimi leti!

Dnevno časopisje prinaša članke, reportaže in vesti iz Kočevja, kjer omenja le eno — praznik slovenskega naroda — praznik Kočevske se nam pri bližuje, zato delajmo vsi, da bomo ta zgodovinski dogodek pričakali čim bolj pripravljeno!

na 10., 11. in 12. oktober 1943, na naš prvi kongres Zveze slovenske mladine. Svobodna Kočevska. Skozj je senske mego so brneli motorji kamionov, zavirale so zastave, iz mladih grl pa je mogočno zadonela naša pesem. Kočevska reka! Lepo okrašen dvorana, slike, zastave, zeleno do zadnjega kotička nabita z mladostjo in veseljem mladih ljudi iz vse slovenske zemlje, resne besede in resni obrabi, navdušenje, nove naloge, pa spet preeren smeh in visoka narodnostna zavest, to je bil naš prvi kongres.

Tudi mladina okraja Kočevje se pripravljala na to proslavo. Na vseh mladinskih sestankih, posvetih in razgovorih je opaziti veliko zanimanje volje in revoluonararnosti do dela. Mladina se uči in kulturno izpopolnjuje, da bo v dneh proslave v raznih kulturnih, fizikalnih in športnih prireditvah pokazala, da ne zaostaja za drugimi, kulturno bolj razvitimi okraji.

Vendar poleg vseh dela, ki ga vidimo pri naši mladini, človek postoj in se vpraša. Ali je naša mladina res pozabila na svoj zgodovinski praznik? Ali smo pozabili, da je bil prvi kongres Zveze slovenske mladine od 10. do 12. oktobra 1943 ravno v kočevskem okraju to je v Kočevski reki? Res je, da bo ob desetletni obletnici V. kongres LMS v Mariboru, vendar naša mladina je pričakovala še več, da bo V. kongres v sklopu proslave desetletnice prvega zasedanja Zbornice odposlancev slovenskega naroda in prepričani smo, da bi to zamisel tople pozdravila vsa slovenska mladina. Obudimo nekoliko spomine

Priloge 5. junija je in krasno sončno vreme. Ceste so polne mešanice in kmečkega prebivalstva, na vozeh so ljudje in gre do Kama se odpravlja Sokol z vsem svojim naraščanjem? Kam koraci staro in mlado? Na Gorjance! Veseli ljudje hite praznično razpoloženi v zeleno naravo, kamor jih je povabila novomeška podružnica SPD. Vabilo velja za vse prijatelje Gorjancev in še posebno za Trdinove častilce. Ta dan mu hočejo postaviti skromen spomenik v osrčju pogorja, kamor je Trdina najraje zahajal in ki ga je tako toplo opisal v svojih znamenitih bajkah in povestih. Nekje je osrednju ljudskega vrveža hiti prirodolovec in pisatelj Ferdo Seidl in že z balkona pri Cimermančiču pozdravlja množico in otvarja slovesnost. Saj je ravno profesor Seidl tisti, ki je dal predlog, naj se najvišji vrh Gorjancev (1181m) preimenuje. Toda že govori višji šolski nadzornik Josip Wester o življenju, delovanju in pomenu Janeza Trdine za slovenski narod. Šestnajsto leto že počiva veliki mož na novomeškem pokopališču. Bil je jeklenega značaja in se je raje odpovedal službi in bomo živl se skromno pokojnino, kot pa da bi klonil Nemcem in Madžarom. V prostem času je najraje zahajal med podgorce in na Gorjance. Med košatimi bukvami in na sončnih košenicah je pozabljal na skrbi in težave vsakodnevnega trdega življenja. Ob čistem in mrzlem studencu »Gospodičine« se je morda spominjal svoje prve deklice, svoje prve ljubezni. Prof. Seidl stani si je izbral sam, ker je vedel, da potrebuje slovenski narod značajnih mož. In res je nato vsa leta vzgajal mladino in ljubezni do domovine in slovenskega jezika. Morda je tudi danes brado in dežnikom v roki. Govornik nam ga riše tako živo, da ga čutimo nekje v naši sredi. Trdina se je v poznih letih boril za svoje ideale. Ljubil je naravo, svoje zemljo, svoj narod, sovražil pa hinavščino in neznačajnost.

Deseto obletnico Zbornice odposlancev slovenskega naroda v Kočevju bodo kočevski gasilci posebno lepo praznovali. Glavne svečanosti bodo, kakor smo že poročali prve dni meseca oktobra letos, gasilstvo pa, ki bo imelo v dneh glavnih praznovanja varnostno službo, bo ta zgodovinski dogodek proslavilo že 30. septembra. Ze na predvečer tega dne bo slavnostni koncert, po koncertu pa množične nočne vaje, združene z rekevanjem ljudi iz gorečega poslopja z vrvmi. Naslednji dan bo zjutraj bud-

Gasilci, ranjenci, aktivisti naš najmlajši pionirski vsi so se udeležili kongresa. Kongres je pozdravila mladina iz Koroske, Primorske in drugod. Prav iz vseh krajev naše Slovenije so prišli zastopniki in delegati. Naš prvi kongres so pozdravili: Lidija Sentjura v ime CK KPS, predsednik IO OF Slovenije Josip Vidmar, v imenu GIO SPZZ Angelca Osepel itd. Tovariš Stane Kavčič, sekretar Pokrajinskega komiteja Zveze komunistične mladine je v svojem referatu jasno prikazal pravičnost borbe in poti mladi

Gasilci, ranjenci, aktivisti naš najmlajši pionirski vsi so se udeležili kongresa. Kongres je pozdravila mladina iz Koroske, Primorske in drugod. Prav iz vseh krajev naše Slovenije so prišli zastopniki in delegati. Naš prvi kongres so pozdravili: Lidija Sentjura v ime CK KPS, predsednik IO OF Slovenije Josip Vidmar, v imenu GIO SPZZ Angelca Osepel itd. Tovariš Stane Kavčič, sekretar Pokrajinskega komiteja Zveze komunistične mladine je v svojem referatu jasno prikazal pravičnost borbe in poti mladi

Kočevje raste iz ruševin

Se bo Kočevje z letošnjimi deli gospodarsko povsem pomoglo? — Rudnik in tekstilna tovarna plavata; rudnik toliko, daš z njima sapa, tekstilna polzi pod vodno gladino — Živila se cenijo, toda goslinska podjetja zaračunavajo hrano še vedno po 4.500 dinarjev — V Kočevju reže les le ena žaga; kočevski gozdovi spet svobodneje dihaajo, toda kje naj Kočevje črpa vire za svojo gospodarsko obnovo? — Kočevsko delavstvo, da si bo z lastnimi silami moralo pomagati iz gospodarske zaostalosti

Prava jesenska rosa se seseča na sipe. Jutri je že, le sonca ni od nikoder. Ure se stekajo v šesto. Lokomotiva sope vse brezmočneje v breg pod Velikimi Laštami. Prozorna megla se razliva nad vasmi po dolini in tu pa tam omota tudi naših šest temnozelenih vagonov, ki jih vleče zadihana lokomotiva zadnje mesece z vidrim napo-

rom med kočevske hribe. Pogled mi brodi po izsekanelem pasu gorla na vsaki strani proge in spit mi misel splava na laško kulturno ekspedicijo, ki je prišla z zažigalnimi bombami razsvetljevati Balkan in raj bi se ji pri tem ob železnici hotelo le dvesto metrov razgleda na vsako stran in ne naših gozdov in našega lesa.

»Zmanjkalo nam je cementa«

Nasproti mi sedi prileten mož in se pri odprtem oknu »brhitae.

»Noč sem preslonel ob čakalnih mizah v Ljubljani, pa mi glava kinka. Teško je nekje kimat in čakati na vlak, toda treba je.«

»Zakaj vendar?«
»V Trbovlje sem moral po cement. Bil sem že do vratu v godljih in direktor se je držal samo za glavo, češ kar bo, pa bo. Dolžni smo ga povsod, največ »Zidarjovo«. Brez cementa ne gre, cement je te drži v Kočevju

»Prve dni mi je bilo hudo, ko sem dobila dekret za Kočevje«

Dekle pri nasprotnem oknu mi mane oči.

»Dobro jutro in nikar mi postaje ne zaspišle.«
»Se je ne da, ker grem do zadnjega.«
»Potlej pa imava isto pot, samo da jo jaz merim prvič.«
»Res? Niste še bili v Kočevju?«
»Nela.«
»Potem le previdno izstopite, da vas nazaj ne vrže.«
»Kdo ne?«

»Postaja. Je namreč pravo čudo. Nizka in neometana čepi ob tiri. Saj se ne razumem, toda strah me je, da bi je kaka lokomotiva ne povzila.«
»Pa ne mislijo na novo?«
»Ne samo to. Celo gradijo jo že in čas je, da jo. Podjetje

»Rad bi videl kočevski grad«

»Kod pelje pot do kočevskega gradu?« vprašujem, ker se spominjam, kako mi je partizan Drago v nikem zimskem večeru razlagal, kako so ga »pupadali.«
»Top je moral na sto metrov, potlej pa smo jim pošiljali granato za granato. Samo petnajst nas je bilo in vse močeno zidovje se je stresalo.« Rad bi ga zato videl. Morda se je danes poznajo sledovi granat. Vprašujem, a delavec se mi smeje: »Ga ni! Roke rastejo tam, kjer je še pred letom strelilo pokonci razmajano zidovje. Toda podrli smo ga, material razvozili in na prekopanih temeljih uredili park.«

Na glavno, delno že tlakavano cesto pluskajo iz stankovih poti in ulic vedno novi obrazi. Kočevje vre. Povedali so mi, da je mesto v zadnjem času že navsezgodaj pokonci. V uho ti neprestano udarja brnenje strojev in avtomobilov, ki dovažajo gradbene potrebščine. Skoraj vsaka druga hiša je obita z zidarskimi; odri iz javcnjci nepre-

zlato. Pisali smo ponj v Trbovlje, pa ne bev ne mev. Poslali so me tja. Dvajset let sem delal v cementarni, zato poznam vse ljudi kot stare krajcarje. »O, glej ga, lepo, da prideš kdaj pogledat!« me ogovarjajo, a ko zinem o cementu, mi pa vsaj odkimavajo: »Nj tako enostavno. Pri nas gre po planu. Kakor da bi naš praznik v oktobru ne bil v planu! Nisem se dal! Potrkal sem na vsa trboveljska vrata in — cement bo!«

Neprespan, toda zadovoljen si prižiga cigareto.

»Zidarske kopije temelje in pravil, da jo bo do proslav postavilo pod streho.«

»Ce jo bo!«
Tiho je. Jaz tudi. Lokomotiva previdno tiplje po Ribniški dolini. Zavore spet škripljejo. Vlak se ustavlja. Tik proge zraste iz jarka baraka Na rjavci steni je nabita deska: Zleblji!

»Kaj neki to pomeni?«
»Postaja je vendar!«
Potem gledam brez besed v rjavo barako, ki tone za ovinkovan in kakor v sanjah slišim njen glas: »Prve dni mi je bilo hudo, ko sem dobila dekret za Kočevje. Toda danes je tam že mnogo bolje.«

Vsa dekleta so taka, pomislj, ko morajo prvič od doma.

»Vam je izdala direk cija dovoljenje?«

Seveda ga ni, saj niti potrkal nisem tam, zato sedim sedaj pred direktorjem rudnika. Ponedelj mi cigareto.
»Kaj vas pa vse zanima?«
»Vse! A ogledal bi si rad

Pred deset mi leti v Kočevski Reki

(Nadaljevanje s 1. strani)

rano. To je bil prvi in drugi dan kongresa.

Tretji dan. Nič utrujenosti — svečan trenutek prihaja, s ovrnska mladina voli prvič svoje delavstvo. Soglasni, med vztrikanjem in ploskanjem potekajo volitve. Samo še trenutek — Zveza slovenske mladine ima svoj glavni odbor. Volili so najboljše iz svoje srede — poznate jih:

Stane Kavčič, Majda Silc, Vilma Bebler, Mitja Vošnjak, Zdenka Rupe, Pavla Bojč-Stjenka, Vinko Hafner, Marusa, Zora in še in še. V svoje vodstvo je mladina izvolila 36 tovarišev, samih mladih pretrkušanih borcev in bork ter aktivistov naše borbe.

Poleg volitev Glavnega odbora so bile tudi volitve delegatov, ki bi zastopali slovensko mladino v USAOJ. Zopet resni obrazi — pomislek, izvoliti najboljše: Vinko Hafner, Stane Kavčič, Palda Kastelic, Komei in drugi.

Pozdravna pisma to. Titu, CK KPS, JO OF Slovenije, Glavnemu štabu NOV in POS, USAOJ-u, mladini Hrvatske, ki je kongresu poslala po radiu pozdrave.

Ni še končano. Podeljena bo še prvodna zastavica. Navdušenje. Dvorana se pomiri, nastane nektrno pričakovanje, katero okrožja bo prečelo, prehodno zastavico? »Ne damo je iz rok, če jo doli naše osvobodilci, si slišal Andrejo, sekretar, ko okroglega odbora ZSM Ljubljana, Tudi Hilda iz Beje

»Vam je izdala direk cija dovoljenje?«

»Morda pa jo dobi sončna Gorica, ki je bila vedno naša, se je izvil, glas iz grla mlademu partizanu — doma iz Gorice. Nestrpnost se polzele šele, ko na podlagi tekmovalnih poročil za kongres ugotove, da prejme zastavico Skofjeloške okrožje — Gorenjska, kjer mladina kljub najhujšemu terorju gestapa ni klonila in je iz nič ustvarila 120 tetranskih odborov ZSM in dala naših vojski 800 borcev.

Tovariš Vinko Hafner, sekretar pokrajinskega iniciativnega odbora ZSM za Gorenjsko je sprejel zastavo in se za njo priščeno zahvalil, vsi delegati pa so z živahnim pritrjevanjem odobrvali ta sklep, toda vsakemu delegatu se je pri tem izvil vzdih: »Naše okrožje jo dobi na drugem kongresu ZSM, saj smo na tem kongresu dobili prvih moči, novih smernic za de-o.«

Sprejeta je bila še resolucija in proglas vsej slovenski mladini, zaključne besede so zadonele v slovo, pesem je spet napolnila srca in zaplavala čez svobodna polja in daleč v svobodne gozdove. Delo je klicalo, borba je zahtevala svoje, in spet so zabrneli motorji kamionov, polna borbenega poletja je odhajala mladina na vse strani.

»Nasvidenje tovariši!« »Nasvidenje v svobodni domovini!«
To je le bežen pregled poteka prvega kongresa Zveze slovenske mladine, ki je bil od 10. do 12. oktobra 1943 v Kočevski Reki — v okraju Kočevje. Ne pozabimo na njegovo delo, se obletnico!

M. K.

Tiri so razmetani podolgem in počez, tako da se mi zdi, da se v New Yorku nimajo večjega prometa.

»Kolikoj ljudi neki dela v rudniku?«

»Dobro, da ste name naleteli, se mi smeje, »evidenca.« Vse številke imam v mezinu. 126 jih zaposluje dnevni kop, okrog 300 pa jih vsak dan požira jama, medtem ko jih dela 80 na separaciji iz kakih 50 po delavnica.«

Toda že si z obratovdjem Polajnarjem stiskava roki.

»480 metrov nad morsk gladino stojiva«

... toda zemlja se je doslej že za 15 metrov ugreznila in se še sseseda. Vsa premogovna kotlina ima obliko elipse; daljša os je dolga 1200 metrov, krajša 800. Pod nama se nahaja med jalovino šest premogovnih plasti; tretja plast se konča na 415 metrih nadmorske višine. Do tja se verjetno z dnevnim kopom ne bomo pretokli, ker pritiska, jo poboja izkoriščene kotline z ogromno silo na najnižje predelo izkopanega predela. Zato tudi ne izkoriščamo varnostnega pasu. Najnižja točka dnevnega kopa, ki smo jo doslej dosegli je 447 metrov nad morsk gladino.

Pogled mi objema visoke nasipe na obrobju kotline.

»Ej, prekratek bo za vas ta dan! Enkrat bi morali priti v Kočevje samo, da si ogledate rudnik. Toda naredili bomo, kar se v tako kratkem času narediti da! Ze telefonira: »Tovariš Polajnar! Naša iz evidence vam bo pripeljala tovariša, ki bi si rad ogledal dnevni kop.«

Potem greva z evidencar po stezi med ozkimi tiri in za nama in pred nama venomer ro počejo majhne lokomotive in poskakujejo prazni vagončki.

»Vso tisto zemljo je premetala roka kočevskega rudarja. Danes pa jo prerašča koruza in krom. pr.« Spuščava se vse niže po razhojenih stezah v osrčje velikanske kladunje. Ropot dveh bagrov vse bolj stresa ozračje.

»Tu delajo rudarji«

Ze sva med njimi. »Srečno!« »Srečno!« Pornele roke prebrirajo med lavino kose premoaga in ga metajo na vagončke. Ogromna lesna baraka na tračnicah in kolesih se vrti okrog svoje osi. Bager. Z dvo. kubično žilicos zjema jalovino in jo stresa na vozleke.

»Ta dva bagerja sta dar rajni. Če Avstrija, Moderni so na go-

senicah, a v Kočevju jih verjetno še dolgo ne bomo videli! Po pobočju polagajo cevi in ne znam si razlagati, čemu bi služile.

»Ko pride naliiv, je kotlina v reka; urah zalita. Lepka glina se razleze med premogove kose in delo je takrat zelo težko. Zdjaj pa bo črpalka vlekla vodo iz doline, kadar bo treba.«

»Pa morete konkurirati na trgu?«
»Toliko, da plavamo! Podjetja iz Bosne z modernjšimi stroji ponujajo premog v Ljubljani znatno ceneje kot ga moremo prodajati mi. Največ ga odkupijo železnice. Kolikor bolj nas gospodarska konkurenca gotiska k tlom, toliko manj možnosti imamo, da bi z lastnimi sredstvi modernizirali rudnik.«

Pogovor in čas potekata. Stisnava si roki in že sem sam ob ozkih tirihrudniške železnice.

Pri predsedniku me stne občine

Kočevje je še danes razdejano mesto. Od tod stanovniška stiska. Večina starovanjskih zgradb je las' mestne občine, a skoraj vse so v takem stanju, da kličejo po temeljitem popravilu. Stroški za popravilo ene (Nadaljevanje na 4. strani)

Gustav Murn 80-letnik

Kdo Novomeščanov ne pozna vedrega in vedno nasmejanega Murna? Kljub svojim 80 letom je še zelo gibčen in z lahkoto opravlja vsa dela.

Tovariš Murn je bivši obrtnik. Dolga leta je samostojno opravljal obrt svečarjev in lektarjev. Ni bilo sejma brez Murnove stojnice, saj so njegovi izdelki sloveli daleč, in ljudje so zelo radi kupovali njegove izdelke, posebno še, ker je imel za vsakega kupca prijazen besedo, nasmejan obraz in dober dovtip. Njegova potrežba je bila res kulturna. Prav tak se je pokazal tudi kot gostilničar. Pred kakimi 40 leti je namreč prezeel gostilno Brunner na Bregu, ki jo je vodil do konca vojne. Gostilna si je po njegovi zaslugi pridobila velik ugled in je zaslovela daleč naokoli zaradi lepega senčnega vrta in resnično izborne potrežbe. Še danes, ko se tov. Murn že dolgo več ne peča za gostilno, se kaže oziroma gostilne še vedno drži vzdevek »pri Murnu na Bregu.«

Pred dnevi je tov. Murn v krogu svoje družine praznoval 80-letnico svojega rojstva, pa ne samo rojstva, marveč trdega in težkega dela in borbe za obstoj. Tovariš Murn izbija iz kmečke družine z 14 otroki. Že kot mlad dečko je moral po svetu s trebuhom za kruhom. Šel se je učiti obrti, potem pa je ves čas pridno delal, si ustvaril dom in družino, ki mu je narasla na 8 ljudi. Kakor vsa-

kega pridnega človeka, je tudi Murna usoda kruto tepla. Ze v rani mladosti sta mu pomrla dva sinčka, prva svetovna vojna ga je kajpada potegnila v svoj vrtnec, kateremu je vendarle srečno ušel in ostal živ. Tudi druga svetovna vojna ga je zelo prizadela, saj mu je bombardiranje Novega mesta močno porušilo hišo na Ljubljanski cesti. Leta 1942. mu je umrla žena Ana, leto kasneje pa stariša hčerka Mila, ki je po materini smrti prevzela gospodinjstvo. Komaj je to prebolel in kot dober napreden Slovenec vendarle dočkal osvoboditve, se mu je leta 1946 pri prevozu vina smrtno ponesrečil sin Berto. Tako sta mu ostala od 6 otrok samo še sin Ljubo, matičar v Novem mestu in hči Anica, ki je poročena z direktorjem Mestnega čevljarjskega podjetja, tov. Kovaricom Janezom.

Kljub trdim udarcem usode pa tov. Murn ni nikoli klonil. Z železno voljo se je postavil živelju po robu. In če ga, grčo subokranjsko — doma je namreč iz žužemberške okolice — danes pogledaš, kako vztrajan sedi na vozu, ko vozi gnoj na njivo a i pospravlja pridelke, kako se mladniško kmeta med žanjicami in jim ob malici razdira »vice«, ali če ga srečaš, ko kolestari, bi mu nikdar ne prisodil 80 let. Še vedno je zelo rad vesel, ljubi in želi imeti okoli sebe le samo vesele ljudi.

Ob njegovem visokem jubileju mu tudi mi kličemo: Tovariš Murn, še na mnoga leta!

KRATKE VESTI

Šef laburistične stranke v Jugoslaviji

3. avg. je prispel v Jugoslavijo šef laburistične stranke g. Klement Attlee. V Jugoslaviji bo ostal do 23. t. m. kot gost predsednika Tita. Doslej je obiskal več naših industrijskih središč in kmetijskih združenj v spremstvu Svetozarja Vukmanoviča in drugih vidnejših predstavnikov naše oblasti. Obiskal je tudi Crno goro, Cetinje in Dubrovnik. Jugoslavijo je obiskal tudi prvak laburistične stranke Velike Britanije g. Aneurin Bevan s soprogo Jenny Lee. Visokega gosta sta sprejela podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Milovan Djilas in Vladimir Dedijer. V Jugoslaviji bo ostal nekaj dni kot gost Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Tudi lord Reading bo prispel 24. avgusta v Jugoslavijo na zasebni obisk. V Domu lordov zastopa vlado Velike Britanije glede zunanje-političnih vprašanj. V Jugoslaviji bo preživel svoj letni dopust.

Ali res kaže, da se bo pocenilo tudi tekstilno blago?

Med potrošniki že mesec dni krožijo govorice, da se bodo cene tekstilnega blaga močno znižale. Da bo temu res tako, so mislili ljudje posebno še, ko je Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta na seji 31. julija sprejel sklep o znižanju stopnje akumulacije za tekstilne tovarne. Tekstilna podjetja bodo po novi uredbi plačevala manj v državno blagajno, kar naj bi po mnenju potrošnikov tekstilno blago za široko potrošnjo znatno pocenilo. Toda tudi ta primer dokazuje, da včasih iluzije niso na mestu.

Promet se je čez noč ustavil v vsej državi

Najrazličnejše tkanine so začeli v tovarnah že spravljati na podstrežja, proizvođači pa se nadaljuje v nezmanjšanem obsegu in daje vsak dan nove količine blaga. Tekstilna industrija dela samo s 60 odstotno zmogljivostjo in vendar je blaga preveč. Desettisoči delavcev v tekstilni stroki zaslužijo zaradi tega zadnje mesece komaj 80 odstotne plače (v kočevski Tekstilani že od novega leta).

V tovarni Ivan Milutinović v Zemunu...

Imajo že polne zaloge volnenih tkanin, v vrednosti okrog pol milijarde dinarjev. V zadnjih mesecih je bila kupčija 12 m volnenega blaga naenkrat njihova največja kupčija. Maloprodajna podjetja kupujejo samo po 5, 6 m tkanine, da jim ne bi bilo treba zapirati prodajal.

Vse to je prišlo tako daleč zaradi tega, ker so tekstilni trgovci v želji po čim večjem prometu na vsak način zahtevali pocenitev. Po njihovem naj bi se volna pocenila za 15%, bombaž prav tako, umetna svila za 10%, naravna svila za 20%. Če preračunamo vse te pocenitve, bi znesek znašal 18 milijard dinarjev. Tako velike izgube tekstilna industrija nikakor ne more utrpeti, zato je »velika pocenitev« prazna želja potrošnikov, ki včasih mislijo, da je mogoče čez noč postaviti vse na glavo.

Organizacije SZDL razpravljajo o jesenskih volitvah in kandidatih

Kot je znano, bodo to jesen volitve v Odbore proizvajalcev, v Zvezno in v republiško Ljudsko skupščino. Čeprav datum volitev še ni točno določen, se predvideva, da bodo volitve v Odbore proizvajalcev okrog 1. novembra, volitve v Zvezno in republiško Ljudsko skupščino pa okrog 15. novembra. Zvezni Izvršni svet je sprejel zakona o volitvah in ljudskih poslancih, ki je še bolj demokratičen, kot dosedajni. Zlasti je poudarjena vloga ljudskih poslancev in njih odgovornost napram volivcem. Po tem novem zakonu ljudski poslanci ne bodo mogli več opravljati drugih funkcij, ampak bodo morali biti res samo prava živa vez med volivci in organi ljudske oblasti. Volilni zakon in zakon o ljudskih poslancih, ki ga je osvojil Zvezni izvršni svet, bo sedaj republiški Izvršni svet delno izpopolnil z nekaterimi novimi predlogi za poslance republiške Ljudske skupščine, nakar bo javljen v Uradnem listu. O obeh zakonih bodo razpravljali še člani množičnih organizacij in svojih sestankih in tudi zbori volivcev.

Da si nas ločijo od volitev samo še slabi trije meseci, smo dosedaj o pripravah in samih volitvah mnogo pre malo govorili. Volitve so najbolj važno družbeno dejanje, pri katerem neposredno sodelujejo vsi odrasli državljani. Če to velja na splošno za vse družbene ureditve, velja še toliko bolj za naš družbeni sistem, ko vedno bolj odločno prenašamo naloge državne uprave na same volivce, oziroma proizvajalce. Posebno naše organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva bi morale o volitvah in izbiri kandidatov odločno več razpravljati. Res je, po novem zakonu morajo kandidate izbrati in predlagati zbori volivcev. To pa ne pomeni, da gre do lahko zaradi tega volitve in izbira kandidatov mimo naših množičnih organizacij. Nasprotno! Tehnično izvedbo volitev bodo opravili oblastveni organi, SZDL pa mora dati volitvam politično vsebino, seveda napredno socialistično vsebino! Prav o tej politični vsebini pa so naše organizacije dosedaj mnogo premalo razpravljale. To kar smo doslej zamudili, je treba z aktiv-

odnošaje z drugimi državami, pa ni mogoče dovolj poudariti. Tam, kjer organizacije SZDL ne bodo opravile političnih priprav, jih bodo opravili naši nasprotniki. Ti ne spe, ampak so že na delu. V neko vas v okolici Mokronoga je že pred tedni prišel na adopuste neki duhovnik in imel v vasi več sestankov, seveda tajihi, na katerih je govoril o volitvah, češ, da se bo po teh volitvah marsikaj spremenilo. Natvezil je tudi še več znanih starih trditve in preokrovanj, ki še nikdar niso imela in tudi danes nimajo nobene osnove, vendar je to dokaz, da je sovražnik že na delu, češar naše množične organizacije ne smejo podcenjevati.

Letos poteka torej 80 let odkar je bila ustanovljena prva kmetijska šola v Sloveniji in 67 let odkar je bila ta prva kmetijska šola prenesena na Dolenjsko. Nesporno je, da je ta šola v obdobju svojega delovanja ogromno prispevala k razvoju in napredku našega kmetijstva, saj je dala doslej preko 1500 absolventov, ki so s pridobljenim znanjem koristili cel Sloveniji. Na žalost pa mo-

Grmska kmetijska šola vpisuje nove goience

Ko smo čitali v zadnji številki razpis Kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu za nove letnik 1953/54, smo se nehoti ustavili ob misli, da kličete nove goience ena najstarejših kmetijskih šol v Sloveniji.

Prva slovenska kmetijska šola je bila namreč ustanovljena leta 1873 na Slapu pri Vipavi in sicer kot »vinorejska in sadjarjska« šola. Ko se je na Dolenjskem pojavila katastrofalna trasa us v vinogradih, je leta 1884 kranjski deželni zbor sklenil, da prenese šolo iz Slapa v primeren kraj na Dolenjsko. V letu 1886 je ta svoj sklep tudi res izvršil s tem, da je od Antona Vincenca Srole kupil graščino Grm. Se istega leta je bila v njej slovesno odprta »Vinarska, sadjarjska in poljedelska šola.«

Letos poteka torej 80 let odkar je bila ustanovljena prva kmetijska šola v Sloveniji in 67 let odkar je bila ta prva kmetijska šola prenesena na Dolenjsko. Nesporno je, da je ta šola v obdobju svojega delovanja ogromno prispevala k razvoju in napredku našega kmetijstva, saj je dala doslej preko 1500 absolventov, ki so s pridobljenim znanjem koristili cel Sloveniji. Na žalost pa mo-

Mali ogias

KUPIMO elektromotor od 7 ks naprej.
SLUŽBO DOBI priden delavec za 1000. — Ponudbe pošliti na »Prevoznikstvo« Novo mesto. Zagrebška cest 3, telefon 123.
KUPIM DRUŽINSKO HISICO v mestu ali okolici Novega mesta. Ponudbe z navedbo cene poslati na ručajno upravo.
PRODAM čevljariki in liviljski živalni stroj v dobrem stanju. Vprašati na upravi Dolenjskega lista.
15-LETNI »GENERAL NAJBOLJSE ROPARŠKE TOLPE«

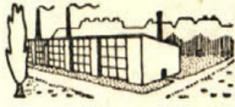
Newyorška policija je aretirala 15 let starega mladenčca, ker je ukradel strojno, organiziral skupino mladih pokvarjencev in jih na nekem polju vežbal za člane »najboljše roparske bande v New Yorku.«
Za tega so prav gotovo rojenice ob rojstvu prorokovale, tako kot za ciganevega sinčka, da bo tik ob koncu življenja zelo povišan.

Krompir bo letos bogato obrodil

IZ NAŠIH KRAJEV

Pozdrav s Frate

Med Globodolom in Ajdovcem ter Brezovo rebriljo leži na skruti planoti obdan z gozdovi, vsem partizanom dobro znana Frata. Tu preživlja v lepi prijazni koči brezkrbne počitnice že druga izmena otrok, to je 36 pionirjev in pionirk, zbranih iz vsega novomeškega okraja. Svet za socialno politiko in zdravstvo okraja Novo mesto je preskrbel vse potrebno, da so otroci tu veseli, dobre volje, ves dan raz-

sikih dni, še posebno o bojih okoli Frate, ki jih je sama preživela. Napeto jo poslušamo in srečni smo, da spoznavamo preteklost te okolice. Da si privoščimo tudi vode v obilni meri, mahnevo peč proti Dvoru ali Žužemberku. Pri takih pohodih so naši otroci pravi junaki. Nitj učenke prvega razreda nam ne omagajo.

Blizu se konec lepih dni na Frati. Otroci žele, da bi se

Partizanska koca na Frati

Igranji. Uživajo sonce, zrak, petkrat na dan si z dobro in tečno hrano zadovoljijo želodčke, vmes se igrajo, počivajo in plešejo ob tabornem ognju. Tovarišica Polka nam pripoveduje doživljanje iz partizan-

ostali tu, da bi se počitnice podaljšale. Seveda to ni mogoče, zato bo pa spomin na Frato ostal trajen.

Frata, nepozabna boš ostala v naših srcih in radi bomo se prihiteli k tebi! M. B.

Velike Lašče

19. septembra bomo praznovali prvokrat svoj občinski praznik. Za ta pomembni dan naše občine se pripravljajo vse množične organizacije ter kulturna in športna društva. Osrednji del proslave bo na Turjaku na kraju, kjer je bila 19. septembra 1943 izvojevana velika zmaga narodnoosvobodilne vojske z zavzetjem najmočnejše belogardistične postojanke na Dolenjskem — turjanskega gradu. Naj pri tem omenimo, da so se pri zavze-

tju gradu najbolj odlikovali borci 7. SNOUB »Franceta Preserna«, ki so si s to zmago tudi priborili naslov udarne brigade.

19. septembra vas vabimo vse, ki ste sodelovali v borbah za Turjak, Velike Lašče, vse številne aktiviste, ki ste se mudili za časa osvobodilnega boja v teh krajih. Pridite na ta dan v Velike Lašče, da skupno s tamkajšnjimi prebivalci proslavite slavne dni naše bližnje preteklosti!

Ribnica

Tudi v Ribnici so začeli pred dnevi z gradnjo nove železniške postaje. Grade jo na temeljih stare postaje, ki je bila med zadnjo vojno porušena. Novo postajno poslopje bo po obsegu večje od starega. Dela pri gradnji hitro napredujejo ter bo po načrtu poslopje do pričetka zime v surovem stanju že postavljeno po stali streho. Nova zgradba bo stala preračunano v gro-

ben nekaj nad 10 milijonov dinarjev, gradi pa domače gradbeno podjetje iz Ribnice.

Ribnica bo tako le dobila lepo in prepotrebno postajno poslopje. Ob tej priliki bi omenili, da je čas da začno z obnovo oziroma gradnjo novih postajnih poslopij tudi v Lipovcu pri Dolenji vasi ter v Zlebiču in Dobrem polju. K. O.

Dolenjske Toplice

31. julija se je od nas poslovila druga izmena mladinske kolonije, v kateri je bilo 35 enostranskih in dvostranskih partizanskih sirot iz vsega okraja. Kar težko so se poslovili in ločili, saj so se res lepo imeli in so iz srca hvaležni Zvezi borcev, ki jim je to pripravila. V 15-tih dneh so se lepo popravili in tudi pridobili na teži, nekateri celo 3-4 kg. Med bivanjem v Dol. Toplicah so napravili skupni izlet z vozom in seveda tudi s harmoniko na Frato, kjer so obiskali drugo skupino, ki je bila tam v koloniji, prav tako kot gost Zveze borcev. To je bilo veselja in rajanje!

trdila sanitarna inšpekcija. Tov. Daki jim je poslal slovenski mladinski film »Kecleca«, da so jim ga zavrteli v združenem domu. Za film so mu otroci še posebej hvaležni, saj je bilo med njimi v liko takih, ki filma še sploh niso videli.

Kolonijo je vodila tov. Katica Muc iz Mirne peči, ekonom pa je bil njen mož Miloš. Za lep uspeh kolonije in pestro zabavno življenje v njej imata oba prav gotovo velike zasluge.

Iz Metlike

Posebno pa so se počutili počastičene, ko sta jih 25. julija obiskala predsednik Glavnega odbora ZB Slovenije in član odbora in član CK ZKS tov. Tone Suštaršič-Tine Zeleznik. V knjigo obiskov sta vpisala laskavo pohvalo o redu, snagi, disciplini ter vzgojiteljih. To je tudi po-

Gradbena dela ki so se spomladi kar lepo začela, so zadnji čas obstala. Delo na gradskem vrtu počiva, začela pa se tudi še nista graditi oba večja objekta, ki sta bila za letos v načrtu, to je tovarna pletenin in velika vinska klet. Vzrok temu zastoj je baže, ker niso še potrjeni gradbeni načrti, ki jih je bilo treba precej spreminiti. Tudi dela pri Dijskem

domu so začasno prenehala. Vendar je upati, da bo gradbena dejavnost vsaj v avgustu in v jeseni živahnejša.

Metličani žele, da bi Metlika postala turistično mesto, vendar same želje še niso dovolj. Res da bi nova tlakovana cesta in obnovljene fasade močno izboljšale zunanji videz mesta, vendar bi bilo že sedaj precej storjenega, če se tujcem, ki hodijo skozi mesto ne bi bilo treba spotikati ob kupih cestnega gnoja in blata, ki so na gredah pred hišami, ob skladiščih, ob prašnih in smetnih cestah, ki večših po ves teden ne vidijo metle in strgače, nad pomijami in zalazano vodo, ki jih iz nekaterih kuhinj in brivnic pljuskajo kar na cesto. Mnogo greznik ali pokritih in tudi nekatera slabo

ograjena stranišča ne delajo preveč čisti lastnikom. Prav nič ni tudi zgledno, če se tropa gosti in rac jagodno sprejaha po cesti ali pa celo pase na pravkar urejeni javni cvetlični gredi. Dejstvo je tudi, da okoliški kmetje najraje krmijo konje ali govedo pod napisi, na katerih stoji, da je na tistem mestu krmiljenje prepovedano.

Vse je seveda samo zapisano in dobra volja nekaterih, da se te nepravilnosti odpravijo, kaj malo zaleže. Zato je potrebno, da Turistično opeševalno društvo v Metliki v zvezi z občinskim ljudskim odborom čim prej izda pravilnik in izda odlok o javnem in tržnem redu, s katerim se bodo morale te nepravilnosti in nerednosti končno odpraviti.

Iz Veliškega Gabra

Kmetje pridno zatirajo koleradskega hrošča. Kmetijska zadruga Vel. Gaber ima namreč na zalogi dovolj škropiva za uničevanje tega škodljivca, zato si ga lahko tudi druge zadruge pri nas nabavite.

Franc Umberger je položil k večnemu počitku 125 kg težkega ščetinarja, ki se je priklklil k nam iz Kočevskih gozdov.

Na sam Dan vstaje se je pripetil Lovski družini zanimiv dogodek. Imela je srečo.

Nabor v Šentjerneju

»Pozdravljeni bodoči bratniki domovine, Zivela JLA! JLA jamstvo za mir!« Taksi napis v okrašen gimnaziji so pozdravljali fante, ki so stopali pred naborno komisijo. Kot domačini je pozdrvil komisijo tukajšnji ravnatelj gimnazije in v imenu mladincev izrekel zahvalo vojaški oblasti, ker je uvedla pregled v domači občini. Zanimiv je psihometrični pregled, pri katerem dobi komisija sliko o umskem stanju nabornika in ga temu primerno uvršča in rod vojske, ki odgovarja nje-

govim vsestranskim. Seveda tudi telesnim zmoglostim. Pri tem pa komisija upošteva, če so le pogoji dani, tudi želje posameznikov. Za tovrstni pregled pa morajo biti seveda fante trezni. Po dolgem času je bil zopet pregled v domači občini. Ta odlok vojaške oblasti je ljudstvo z zadovoljstvom sprejelo, saj dokazuje, da je naša armada res ljudska. Fante so se tega tudi zavedali in prihajali točno in trezni, pa nič manj veseli in s pesmijo, okrašeni s šopki in prsih in za klobuki. Ž.

Pri Gorjanskih tabornikih

Nečaj klincev z desnega brega Krke in že se mi ziblje nasproti čolin. Vstopam, čolin rahlo drsi po vodni gladini. Kmalu sem sredi znanih obratov. Miško šili svinčnik in igra tajnika, Zdenka bo predavala o prvi pomoči, a Andrej bo učil tabornike signalizacije. Ves dan je izpopolnjen s pripravami za taborniške izpite.

nisko zabavo spremlja pester spored. Ob devetih zvečer se že platne hišice pogreznejo v molk in sliši se le šumenje Krke in tihi, enakomerni koraki straže.

Iz Pristave pri Podgradu

Dragi »Dolenjski list«! Ne vznemirjaj se, če Te malo pobaram. Mogoče se Ti bo zdelo čudno vprašanje, ki Ti ga bom danes postavil. Kako bi uredil, da bi poštarja iz Stopič, ki nosi pošto v našo vas, spomnil, da mora naročnike obiskati redno vsak teden na domu?

Saj ko se boš izgovarjal, da so do nas slabe poti (o cestah sploh ne govorimo) naj te tolaži vsaj to, da naročniki čakajo na Tebe, ker si jim tolažba političnih, gospodarskih, tujih in domačih vestí. Po delu se, ko je mlaček, si v razvedrilo vsakemu. Pa ne samo to, saj so v naši vasi tudi aktivisti SZDL, člani ZB in ZKJ, ki Tebe nujno potrebujejo, da na sestankih skupno prediskutirajo ukrepe naših oblasti, ki jih prinašajo. Naročniki upravičeno grajojo Tvojo oddaljenost, ki jo pa ne napraviv sam, ampak Tvoj plačani pismonoša iz Stopič, ki hoče svoje delo v soboto čimprej opraviti, Tebe pa pusti v Kmetijski zadrugi Podgrad, da se Te kdo ob priliki usmili in odnese tistemu, ki si mu namenjen, seveda z večdnevno zamudo.

Iz Otočca ob Krki

Dne 9. avgusta letos pridite k nam na celodnevni festival Telovadnega društva »Partizana«, ki si že dalj časa utiru pot in si je s prizadevanjstvom. Gričarja in Pergarja precej uveljavilo. Z nekaj lepimi točkami se je predstavilo že na Dan vstaje 22. julija. Mladina se za fizkulturo zelo zanima, vendar pa ji starši pogosto ne puste, da bi se udeleževala večernih vaj.

Za festival imamo v načrtu tudi kolesarske dirke in tekme v plavanju. Po programu bo ljudsko rajanje. S. P.

V minulem kolu je bila izplačana **prva milijonska premija.** Ta mesec jo lahko pričakujete vi, če imate srečko **Jugoslovanske loterije!**

Partizan TELESNA VZGOJA

Mladinsko šahovsko prvenstvo v Novem mestu

V soboto 8. avgusta se je v Novem mestu pričelo mladinsko prvenstvo Slovenije v šahu. To tekmovanje, ki je že tradicionalno, je letos prvič prirejeno v našem mestu. Turnir je v novi kavarni »Metropole« in sicer dva kola na dan, vsaki drugi dan pa samo eno kolo. Igralci so razdeljeni v dve skupini po 10 igralcev, najboljši trije iz vsake skupine se plasirajo v finale. Zmagovalec bo prejel naslov mladinskega prvaka Slovenije za leto 1953, obenem pa bo imel pravico neposrednega vstopa na republiško prvenstvo 1954. Prijave kažejo, da bo tekmovanje zelo kvalitetno. Direkten vstop imajo vsi prvokategorijski in mojstrski kandidati, medtem ko so si ostali priborili vstop na okrožni prvenstvih. Prijavili so se: mojstrski kandidati — Vavpetič, Guzel in Vošpernik, prvokategorijski — Blinc, Stupica, Crepinšek in Maležič in najboljši šahisti iz okrožij: ljubljanske okrožje — Perdjan, Gabrovšek, Tomšič; mariborske okrožje — Kac, Studničnik, Novak; celjske okrožje — Drakler, Plančnik in Kučar; gorenjske okrožje — Zicherl in Stefe; dolenjske okrožje — Sila, Škerlj in Medić. Primorska ni prijavila svojih tekmovalcev.

Do ponedeljka popoldne so bila v obeh skupinah odigrana prva tri kola. Že drugo kolo je prineslo veliko presenečenja, ko je mojstrski kandidat Vošpernik v časovni stiski predal partijo s Kacem. Tudi tretje kolo je dalo veliko presenečenja, ko je Novomeščan Sila premagal mojstrskega kandidata Vavpetiča. Presenečenje pa je tudi zmagal Perdjan nad prvokategorijem Škupico.

Prvi rezultati

Do ponedeljka popoldne so bila v obeh skupinah odigrana prva tri kola. Že drugo kolo je prineslo veliko presenečenja, ko je mojstrski kandidat Vošpernik v časovni stiski predal partijo s Kacem. Tudi tretje kolo je dalo veliko presenečenja, ko je Novomeščan Sila premagal mojstrskega kandidata Vavpetiča. Presenečenje pa je tudi zmagal Perdjan nad prvokategorijem Škupico.

Do ponedeljka popoldne so bila v obeh skupinah odigrana prva tri kola. Že drugo kolo je prineslo veliko presenečenja, ko je mojstrski kandidat Vošpernik v časovni stiski predal partijo s Kacem. Tudi tretje kolo je dalo veliko presenečenja, ko je Novomeščan Sila premagal mojstrskega kandidata Vavpetiča. Presenečenje pa je tudi zmagal Perdjan nad prvokategorijem Škupico.

Sedaj pa še nekaj o naših igralcih. Škerlj je v A skupini slabše začel. Izgubil je s Celjanom Draklerjem in s mojstrskim kandidatom Vošpernikom, medtem ko je prvi

uspeh zabeležil, ko je remiziral s Kučarjem.

Stanje v A skupini po tretjem kolu:

Sicherl 2 (1), Drakler 2 (prosti), Vošpernik 1 (1), Škerlj Maležič 1/2 itd.

V B skupini sta Sila in Medić, Medtem ko je Sila odlični začel — iz treh partij je izvel kolo dve in pol točke, je Medić začel slabše in ima po tretjem kolu samo pol točke, ki jo je dobil s Plančkom.

Stanje v B skupini po tretjem kolu:

Crepinšek 3, Sila 2,5, Vavpetič, Perdjan, Tomšič, Stupica Rožič, Bolčina 1 itd. M—

Dolenc Luka v reprezentanci Slovenije

Znani odbojkar Dolenc je prejel od Odbojarske Zveze Slovenije v Ljubljani povabilo na skupen 15 dnevni trening kandidatov za republiško reprezentanco, ki se bo vršil v Ribnem pri Bledu. Upamo, da bo Luka potrdil svoj sloves in v družbi z najboljšimi uspešno zastopal republiške barve v srečanju z Amerikanci, ki bodo med svojim gostovanjem po Evropi nastopili tudi v Jugoslaviji in odigrali nekaj tekem z izbranimi moštvi.

V ENEM DNEVU TRIKRAT ČEZ ATLANTIK

Na običnem zboru ameriške družbe Hadley Page, ki izdeluje najmodernejša letala, je njen predsednik poročal, da bo novo 150-sedežno reakcijsko letalo »HP-97« v enem dnevu trikrat preletelo Atlantski ocean na progi New York — London. Vozni listek bo stal le 22.500 lir. Letalo bo kmalu dograjeno.

»MLADA« NOVOPOROČENCA

V Londonu sta se letos 19. julija poročila 91-letni Christopher Cheel in dva leti mlajša Alice James. Poznala sta se že 30 let, toda šele pred nedavnim je ženin zbral toliko poguma, da je svojo izvoljenko zaprosil za roko in si se nato poročila.

To pismo sem Ti napisal, da boš vedel, kako izkoriščajo (to so največkrat »požrtvovalni« pismonoši) Tvojo gostoljubnost, postavljajo Te pred slabo luč, ker sam s svojimi slabo razvitimi nogami ne prideš pravočasno na cilj. V upanju, da se bova v soboto ob pravem času sestala. Te pozdravlja

Tvoj stalni bralec
J. C.
Slovo od Karla Vriska

Dne 15. VII. je v Novem mestu umrl po težki in zavratni bolezni naš sodelavec Vrisk Karl, ki je kot odličen vinogradniški in sadjarski strokovnjak znan ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Srbiji, Bosni in Trni gorji, kjer je služboval in deloval na pospeševanju kmetijske, posebno vinogradniške in sadjarske panoge.

Rodil se je 11. XI. 1895 v Strugi pri Novem mestu. Studiral je na Vin.-sadj. šoli v Klosterneuburgu, katero je leta 1915 uspešno končal. Med prvo in drugo svetovno vojno je služboval po različnih krajih Jugoslavije. Pousod, kjer je služboval, se spominjajo na njega, kot na odličnega strokovnjaka in dobrega tovariša. Že od vsega začetka se je posvetil vinogradništvu in sadjarstvu. Svoje bogato strokovno znanje je posredoval z živo besedo kot odličen predavatelj, njegovo ime pa srečujemo pogosto tudi v naših strokovnih časopisih.

Za časa druge svetovne vojne je bil nasilno upokojen zaradi svojega naprednega prepričanja. Po osebnostni je takoj posvetil vse svoje moči stroki za dvig našega kmetijstva. Toda zaradi telesne izčrpanosti je bil primoran že lansko leto stopiti v pokoj.

Z Vriskom smo izgubili enega najboljših naših vinogradniških in sadjarskih strokovnjakov. Slovenski sadjarji in vinogradniki ga bodo ohranili v trajnem in častnem spominu.

GIBANJE PREBIVALSTVA V OKRAJU KOČEVJE

Julija je bilo v okraju Kočevje rojenih 44 otrok, izmed teh 22 dečkov in 22 deklic. Umrlo je 21 oseb (9 moških in 12 žensk). Porok je bilo 15.

Kronika nesreč

Semič. S srpom se je urezala v desno roko ogljarjeva žena Franciška Stefančič.

Dol. Suhor pri Dragotušu. Z zlomljeno levo nogo je prišel v bolnišnico šestletni Franc Hudejla. S tovarišem sta se peljala na kolesu in prevrnila v jarek.

Zajčji vrh pri Dolžu. Pri vžiganju motorja je zaganjač udaril v levo nogo delavca pri okrajni cestni upravi Alojzija Vidica.

Mokronog. Sferju kmetijske zadruge Stanetu Ureku je mlatilnica poškodovala desno roko.

Kalundarji pri Sentjanžu. Huda nesreča se je dogodila osebnikovega sinu Ladu Pucu. Mlatalnica mu je odtrgala levo roko.

Muhobran pri Sentlovenen. Z voza je padla in si zlomila desno roko hči delavca Marija Sepec.

Vapča vas. Ivo Frankovič, sinček nadzornika proge je prišel za električno žico. Pri tem je dobil poškodbe na desnih roki.

Ljubljana. Pri padcu s kolesa se je pobila na spodnjem delu telesa študentka filozofije Danica Kukman.

Roje pri Trebelnem. Posestnikova žena Marija Zore je padla z lestve in si zlomila desno roko.

Dolja njiva pri Veliki loki. Pri padcu z vozčka si je zlomila levo roko upokojenka Marija Marolt.

Drobtine iz dolenjske popotne malhe

pokazal izza ovinka me je prepirčal. da to ni res, pač pa da je to pritrkavanje pokretnega značaja. Zagledal sem dokaj nenavaden prizor: na čelu je korakal mlad suh možičelj z nekim papirjem v roki, za njim najprej tri vprege, par konj in dva para volov, na vozovih zvonovi, po njih pa s sekirami pritrkavajo navdušeni možakarji. Zada je v vilo dolga procesija, v kateri je prevladoval nežni spol. vse skupaj pa je bilo močno podobno pepelnici sredi, ko »pravljajo k večnemu počitku drugega pusta. Bil sem čisto naif, dokler mi naneč ni pokazal, da kaj gre. Vaščani vasi Zagozdac, Goruja in Dolnja Podgora, so se z malimi izjemami enkrat udeležili v svojo požrtvovalnostjo velike delovne kolektivne akcije: z združenimi močmi ob pismenem blagoslovu župnika in s sodelovanjem odbornika občine so napravili strateški premik cerkvenih zvonov iz

Nemške Loke v Zagozdac akoravno jih nimajo kam obesiti. Baže so tu bolj varni pred rjo. Zaj mislim, da so si s to veliko akcijo vaščani vseh treh vasi, zlasti pa mladi organizatorji vsekakor zaslužili kako priznanje. Na glas po nisem nič drugega rekel, kot »amen« na zbranje stare žene. »Vse stranke si bomo s tem odbili sta mi zatrjevala jaz pa nato: Tako pa je vsaka kontrola nemogoča! Navzlic temu jih nisem mogel pripraviti akoravno je poslovojni v Podzemlju vsled tega, ker ni nikamor zapisal, nekdje med prsti zdrknilo kakih 46 kilie medu, da sam ne ve kako. V Gribljah pa prav tako poslovojni ne gleda na vsakega bogatelja in se mu ne zdi težko, če pozabi v predalu nekaj deset tisočakov.

»Ključji: pet kil bonbonov za pisarno in stranke.« je naročil poslovojni KZ v Sedžu knjigovodji. »Pa kako bomo to upravičili,« je skromno pri-

let v Opatijo z združenim avtomobilom. Upam, da so si spetoma temeljito ogledali velika in vzorna posestva na kraških poljih in visoko razvito živino v Opatiji. Res škoda, da niso uspeli z istim avtomobilom tudi na izlet na žegnanje v Prileče in sem še jaz hud na Avtoabus, ki je prav gotovo iz nelojalnih konkurenčnih razlogov opravil to vožnjo namesto njihovega avtomobila.

»Otočec ob Krki. Lepega zlomka sem napravil zadnjič, ko sem mimogrede omenil njihov KUD. Poglejte, kaj so mi pisali: »Prav je, da nas Janez Popotni večkrat obišče, vendar pa mu moramo to pot objasniti, da se je glede našega KUD, ki že leto dni aja pošteno zmotil.« Potem še navajajo, da je njihov KUD med najdelavnejšimi v okraju, da je v dveh letih pridelal 6 iger, s katerimi je gostoval v Prečni, M. Slatniku, Straži Smarjeti, Gabruju itd., od poslovojni pa se je vrnil s košarami obovale Pod njegovim klobukom deluje kar 5 mladinskih aktivov, sedaj pa že tudi brenka mladinski tamburaški zbor. Če ne verjamem, pa da najbridem in mi bodo zaigrali angleški valček, jaz imam par raje kranjsko polko, še rajši na kranjsko klobaso s kislim zeljem, in zato verjamem, da so pridni, tako kot sami trdijo in navajajo. Želim, da bi bili

še bolj pridni in to vsi člani KUD, ne samo posamezni.

Od tu se mi je mudilo v Čelovec pri Zburah, kjer se vedno vrnjujejo v »cuprnije«. Na njivi so žanjice našle jajce, in da ne bi prineslo nesreče, ga je gospodar pokril s slamo in požgal. Kdo je potem pojedel pečeno jajce, ne vem, le to mi je že znano, da je ravno v trenutku, ko je gozrela slama prišel mimo hoteli, ki je z jajcem hoteli škodovati gospodarju, pa ga je pekla vest. Škoda, da ni bilo zraven še tistega čarovnika iz Pijavskega, ki ima tako čudodelno ogledalo, da z njim odkrije vsakega krivca. In kaka škoda še, ker nimajo takega ogledala naši kriminalni organi. Prav gotovo bi odkrili kakega krivca tudi med »arovniki in njihovimi častilci, zagotovo pa mnogo takega, kar strahovito smrdi po zaostalosti.

V Smarjeti bi se jih lahko nabral kot berač uši, toliko so mi jih nasuli. Mimogrede so mi porinili v malho nekega bivšega uslužbenca, za katerega pravijo, da se je skregal s kruhom in da mu gre kosa mnogo bolje, kot svinčnik. Tudi kuharica Tina, da je v pomijami iz kuhinje mladinske kolonije delala razne čarovnije. Mastne je dajala v desni, nemastne pa v levi lonec in je rekla, da je njej tako bolj simpatično in zakaj ne bi tudi pomije delila po simpatiji, saj to je itak vse skupaj malenkost, kot tisto navodilo okrajnega odbora ZB, komu naj da pomije. Najbrž je bilo tudi pri tem več komandantov, kot v združeni štacuni, kjer so tudi vsak po svoje komandirali in bodo sedaj zato ričet predelavali v znoj, zadržniki pa bodo za izgubo kupili boljše upravni in nadzorni odbor KZ pa še zlat gumb za poslovojni, če se jim kdaj posreči dobiti vsaj enega dovolj sposobnega.

Kronovčani so skoraj pokali od zavisti, ko sem prišel k njim. »Na, le poglej Janez, če ni to hudo. V Dolenjskih Toplicah dobijo za vsakega koloradarja pet din, pri nas bi lahko v pol ure nabral tristo komadov, pa nimamo kam prodati. Naša kmetijska zadruža se za razkuževalna sredstva nima denarja, kaj še za hrošče! Hm, če bi bili dolenjskotiopolitani tako kavalirski, da bi nam dali vsaj polovico zasluzka, mi bi jim lahko nasmukali koše hroščev. Janez Popotni.

Kočevje raste iz ruševin

(Nadaljevanje z 2. strani)
 same take hiše pa znašajo nekaj milijonov.«
 »Bo do proslav v oktobru omiljena stanovanjska stiska?«
 »Bo, toda vseeno bodo vsi novo-zgrajeni stanovanjski bloki kot kaplje v morju pri tako veliki potrebi stanovanjskih zgradb. Pet jih bo pod streho do oktobra, ostale kasneje. Pet jih gradi Lesno industrijsko podjetje, pet Gozdno avtopodjetje, enega gradbeno »Zidars in enega Zadruga zveza.«
 »In ostala gradbena dela?«
 »Če bo kockana do gostilne pri Kajfežu. Vodovodno omrežje bo zajelo močan izvir,

poleg tega pa bo Kočevje dobilo do oktobrskih dni postajo, moderen hotel in poleg urejenega električnega omrežja mizej narodnoosvobodilne borbe, a središče mesta okusne fasade.«
 »In dela prihodnje leto?«
 »Se preveč jih je in ne vem, kako bo. Vse kaže, da bi morali z lastnimi viri na noge, teh pa ni. Močne industrije v Kočevju ni. Kočevski rudnik zaradi zastarelosti mehanizacije toliko da živetarji, kako je pa v tekstilni tovarni, pa sami pogledajte, če utegnete. Poleg modernizacije naših podjetij, kolikor jo bomo zmogli, nas čaka še ureditev kanalizacije. Vsekarj veliko dela.«

utegnili razmišljati tudi o bodočnosti Kočevja. Pomagali bi si, če bi imeli nižjo akumulacijo, oziroma če nam bo ocenjevalna komisija pravilno ocenila zmogljivost strojev in če bo kasneje na podlagi teh ocenitev določen pravičen davek glede na vrednost osnovnih proizvodilnih sredstev.«
 Večer je brez oblaka. Zvezd na noč bo. Nad kočevskimi hribi le še rahlo trepete večerna zarja. V tem se ne vidijo goličave roških host in predalec je, da bi se slišal večerni vrvež Kočevja v kotlini za roškimi vrhovi.

Iz jaska morda prav zdaj prihajajo rudarji in utrinjajo jamske leščerbe. Izpolnili so plan; zdaj gredo na večerjo in k počitku. Srečno!
 Vrtar tekstilne zbira številke. Zadnje postavbe se razhajajo med mestne hiše. Med njimi so mnogi, ki jih skrbi, kam bi na zimo, če se bo tovarna ustavila. Dobro vedo, da niso sami krivi, če morajo delati na zastarelih strojih in ne na takšnih, kakor jih imajo na primer v Kranju in drugih industrijskih središčih.
 Jutri bomo že bliže oktobrskim proslavam v Kočevju. Vsa Slovenija se bo v prazničnem razpoloženju zbrala sredi prenovljenega mesta, da bi proslavila veliki dan. Letos poteka deset let, odkar se je prav v tem mestu uzakonila naša nova revolucionarna oblast in osem let že Slovenija svobodna diha. Ne morem pa se iznebiti vtisa, da ostale slovenske pokrajine v skrbi za svojo gospodarsko rast vse prepogosto pozabljajo na Dolenjsko, ki bi zaradi gospo-

»Pred leti je žagalo roški les pet žag...«

... s tremi izmenami, danes brni le dva v Kočevju in dve v Ribnici. Obratuje samo po osem ur. Na Gozdni upravi so pisarne napol prazne. Inženir se je pravkar odpeljal v Rog. Statistigar mi navaja številke: »Le šest kamionov brenči letos po kotanjstih roških cestah vsak dan. Na postajo dovažajo največje drva. Izvažamo jih v Ljubljano in Bjeovar. Jelovino nam naročajo iz Vevč, a celulozo pripravljamo za Italijo in Avstrijo.«
 »Koliko lesa so dali doslej roški gozdovi naši industriji in

»Nikogar še ni od kosilac«

Vrtar kočevske Tekstilane me v zadregi gleda: »Do dveh so bili vsi na izredni seji delavskega sveta in upravnega odbora in zdaj šele kosijo!« Ura je pol treh. Čakam.
 »Zakaj se je pa seja tako kasno zavlekla?«
 »Da vam povem. Na niti smo in vsi bomo nekam zgrmeli, ko se bo utrgala. Danes so sprejeli sklep, da moramo proizvodnjo zvišati. Kako jo bomo s takimi stroji, ki jih je dala tehnika v začetku tgea stoletja, ne vem. 3 mesece morda bomo še precrodili, potem se bo pa dvesto lju-

»Delavci kočevske Tekstilne prejema jo že od novega leta 80 odstotno plačo...«

Ce bi hoteli več, bi morali povečati proizvodnjo. Povečati proizvodnjo se pravi škoditi kakovosti blaga, ki se potem neprodano kupijo na trgu. Začaran krog. Delavci streejo stariim strojem, kolikor se največ da, toda tu pa tam stara smasinae kleene in lj izpade. Blago je pokvarjeno. Ni jdi je treba torej spet navajati na pazljivost, posebno še, ker konkurenca zahteva kvaliteto. Kako? Z denarno kaznijo? Spet začaran krog, ki daje delavcem le

»Zadnjič je bil nekdo, pa ni pisal tako, kot smo povedali...«

Na papirju je izgledalo vse lepše. Pozdravljen!
 V tem prihaja tudj obratovodja: »Niti ne vem, kje bi začel. Takoj, ko smo prišli pod Glavno direkcijo tekstila, so nas dali med lokalna podjetja, ki naj jih okraj vleče iz kaše, če si sama re morejo pomagati. Republiška so z republiškim investicijskim izmenjavala stroje, kočevski okraj pa ni imel finančnih sredstev, da bi nam moderniziral. Stasoma smo si tudi sami začeli dopovedovati, da smo drugorazredno podjetje, saj so k nam v Kočevje dovažali najslabšo volno in prisiljeni smo bili, da smo ob plauski razdelitvi surovin odkupovali odpadke pri večjih tekstilnih tovarnah. Toda vseeno smo vsa povojna leta norme presegali. Lanj so nam obljubili stroje. Ob tovarni smo sezidali pro-

»Zakaj ne morete konkurirati?«

»V prvi vrsti ne zaradi zastarelega strojnega parka. Toda tudi to bi se dalo prebrsti, če bi ne bilo tako visoke akumulacije, 1550 odstotna je.«
 »Sekretariatu za gospodarstvo LRS smo poslali resolucijo, naj odloči, kako in kaj. Zdaj čakamo. To je vse. Obratovodja bi verjetno šel povedal.«
 Ni ga. Prvi pride od kosila komercialni: »Kaj, od časopisa?«

JOŽE GLONAR

Iz Novega mesta v Atene

POT V ATENE

Takoj po vstopu v Grčijo nam razdelje po vagonih najrazličnejše prospekte in navodila po želji v angleškem in nemškem jeziku. Mi si najbolj želimo narčrt Aten in nam za takoj prijazno sročijo. Svoje ure premaknemo za eno uro nazaj, ker imajo Grki vzhodno-evropski čas. Od prve grške postaje Indomimi do Soluna počivamo. Pozno ponoči smo prispeli v Solun. Postaja je nova in vse v neonski razsvetljavi, kar ji da prijazno lice. Na postaji stoji nekaj novih grških vlakov, ki imajo neonsko razsvetljavo. Kmalu zapustimo Solun. Z veliko hitrostjo nas pelje ameriška lokomotiva, ki jo spoznamo po značilnem piskanju. Hitimo proti Srednji Grčiji, ki je gorata in polna mostov in predorov. Kako zanimiva bi bila tukaj vožnja podnevi, a žal se bomo tudi vračali ponoči. Ne moremo zaspati, ker vemo, da bomo lahko kaj kmalu občudovali najvišjo goro na Balkanu — Olimp, ki je visok 2917 metrov in o katerem smo že mnogo slišali v šolah. Večina je zaspala, samo redki smo občudovali v daljavi s snegom pokriti Olimp.
 Vlaku drvi z veliko naglico. Venomer višje se vzpenja pot in kar prestrašiš se, ko zagledaš pod seboj samo strme soteske. Nešteto je predorov in mostov. Ni še dolgo, ko je divjala tukaj vojna. Ostanke mnogih porušeni mostov nam kažejo, da so bili v teh gorskih predelih težki boji. Vendar so danes vsi mostovi novi. Amerikanci so jim jih v najkrajšem

času obnovili. Zanimivo je, da so vsi ti železniški mostovi skoraj enaki in imajo oboke spodaj. Vlak most pa straži vojak, ki ima ameriško uniformo in orožje.
 Postajice na katerih se ustavimo so lepo urejene in polne zelenja. Kmalu smo mimo postaje Larissa in se že vozimo v bližini Lamia jezera. V goratih predelih vidimo povsod polno visokih gričev oleandra, ki z rdečo barvo poživlja okolico, kakor pri nas v planinah rododendron, ki je seveda manjši, vendar veliko lepši od oleandra.
 Ni še popolnoma svetlo, ko že pridemo v pokrajino, ki ima nekaj skrbno obdelanih njiv. Je še tema in vidimo kombajne, ki žanjejo žito. Čudimo se, ko vidimo toliko strojev, saj vemo da mora Grčija skoraj vse stroje uvažati. Vsaka najmanjša njiva je najbolj zrahljana. Mnogo je tobaka, zelenjave in koruze, ki kaže stroke. Kasneje v nižjih legah opazimo že trto, ki je pa povsod zelo nizka. V daljavi vidimo tudj Parnias, visok 2400 metrov in pokrit s snegom.
 Nedejja je in mimo nas hite proti Solunu motorni vlaki, polni izletnikov. Vsi so čedno na pravljeni. Vprašam v francosčini na hodniku kupa je novinarka Grka, ki se je vračal iz Londona, kjer je bil na kronanju, kako to, da so vsi Grki lahko tako lepo oblečeni in da so tako hitro obnovili svojo domovino po strašni vojni. Odgovoril mi je, da ni vse tako rožnato, da ima Grčija ogromno število

brezposelnih, katerih število pa se še vedno veča. Amerika jim je sicer mnogo pomagala, saj so bili že popolnoma pri kraju in grozila jim je že lakota, vendar pa je ta pomoč vsako leto manjša in bodo letos dobili samo 20 milijonov dolarjev, dočim so jih prva leta po vojni prejeli letno okrog 300 milijonov. Sedaj so Grki skoraj popolnoma odvisni sami od sebe in je vprašanje, kako bodo v nadaljnjem uredili svoj gospodarski položaj. Vlak hiti naprej in kmalu

smo na postaji Őebe, zopet znano ime iz zgodovine. Spominjamo se tudi še znamenitih Termopil, ki so v bližini. Od teh do Aten imamo še dve uri vožnje. Okolica Teb je zelo rodovita. Imamo vltis, da so hiše čiste, saj so v večini lepo pobeljene in na nekaterih oknih smo videli cvetlične lončke, zavite v bel krep-papir. Sonce vedno bolj pripeka, vsi smo pri sknih in opazujemo okolico. Kmalu zapazimo v daljavi Akropolis. (Nadeljevanje pride.)

Suha krajina si že dolgo želi železnice in drugih prometnih zvez, kar pa je še vedno le pobožna želja. Vendar, za navadne »čiste« državljanse gre nekako. Mnogo težje je za dimnikarja... Na avtobus ga nemarajo, ker je umazan, na tovarni avto ne sme, ker je živ tovor, ti pa smejo prevažati samo mrtve tovor. Pa si je mislil britni žužemberški dimnikar: »Eskimi so si okrotili za svoje prometno

sredstvo severne jelene, začeli železnice in drugih prometnih zvez, kar pa je še vedno le pobožna želja. Vendar, za navadne »čiste« državljanse gre nekako. Mnogo težje je za dimnikarja... Na avtobus ga nemarajo, ker je umazan, na tovarni avto ne sme, ker je živ tovor, ti pa smejo prevažati samo mrtve tovor. Pa si je mislil britni žužemberški dimnikar: »Eskimi so si okrotili za svoje prometno

»Zadnjič je bil nekdo, pa ni pisal tako, kot smo povedali...«

Na papirju je izgledalo vse lepše. Pozdravljen!
 V tem prihaja tudj obratovodja: »Niti ne vem, kje bi začel. Takoj, ko smo prišli pod Glavno direkcijo tekstila, so nas dali med lokalna podjetja, ki naj jih okraj vleče iz kaše, če si sama re morejo pomagati. Republiška so z republiškim investicijskim izmenjavala stroje, kočevski okraj pa ni imel finančnih sredstev, da bi nam moderniziral. Stasoma smo si tudi sami začeli dopovedovati, da smo drugorazredno podjetje, saj so k nam v Kočevje dovažali najslabšo volno in prisiljeni smo bili, da smo ob plauski razdelitvi surovin odkupovali odpadke pri večjih tekstilnih tovarnah. Toda vseeno smo vsa povojna leta norme presegali. Lanj so nam obljubili stroje. Ob tovarni smo sezidali pro-

»Zadnjič je bil nekdo, pa ni pisal tako, kot smo povedali...«

storno strojnico, ki pa je danes prazna, ker je suša požrla delvice.«
 Razgrel se je.
 »Kaj bi po vašem rešilo podjetje propasti?«
 »Več se iz ljudi in zastarelih strojev ne da izstisniti, kot se je. Po novi uredbi se lahko dobi kredit, če imaš močno gospodarsko zaledje. Toda kočevski okraj je po gospodarski močnejši v Sloveniji morda na zadnjem mestu in si z lastnimi sredstvi verjetno še dolgo ne bo opomogel. Vsa povojna leta je izsekaval gozdove, mobiliziral frontne brigade in izvažal les, ker je to zahtevala razrušena domovina. Niti utegnili njo pomisliti na to, da bi se sam gospodarsko dvignil. Nato je izšla uredba o ustanovah s samostojnim finanstranjem in prvič v vsem povojnem obdobju smo

»Zadnjič je bil nekdo, pa ni pisal tako, kot smo povedali...«

storno strojnico, ki pa je danes prazna, ker je suša požrla delvice.«
 Razgrel se je.
 »Kaj bi po vašem rešilo podjetje propasti?«
 »Več se iz ljudi in zastarelih strojev ne da izstisniti, kot se je. Po novi uredbi se lahko dobi kredit, če imaš močno gospodarsko zaledje. Toda kočevski okraj je po gospodarski močnejši v Sloveniji morda na zadnjem mestu in si z lastnimi sredstvi verjetno še dolgo ne bo opomogel. Vsa povojna leta je izsekaval gozdove, mobiliziral frontne brigade in izvažal les, ker je to zahtevala razrušena domovina. Niti utegnili njo pomisliti na to, da bi se sam gospodarsko dvignil. Nato je izšla uredba o ustanovah s samostojnim finanstranjem in prvič v vsem povojnem obdobju smo

»Zadnjič je bil nekdo, pa ni pisal tako, kot smo povedali...«

storno strojnico, ki pa je danes prazna, ker je suša požrla delvice.«
 Razgrel se je.
 »Kaj bi po vašem rešilo podjetje propasti?«
 »Več se iz ljudi in zastarelih strojev ne da izstisniti, kot se je. Po novi uredbi se lahko dobi kredit, če imaš močno gospodarsko zaledje. Toda kočevski okraj je po gospodarski močnejši v Sloveniji morda na zadnjem mestu in si z lastnimi sredstvi verjetno še dolgo ne bo opomogel. Vsa povojna leta je izsekaval gozdove, mobiliziral frontne brigade in izvažal les, ker je to zahtevala razrušena domovina. Niti utegnili njo pomisliti na to, da bi se sam gospodarsko dvignil. Nato je izšla uredba o ustanovah s samostojnim finanstranjem in prvič v vsem povojnem obdobju smo

2 LOJZE ZUPANC:

VELIKI DNEVI

Povest

A kdo stoji danes pred kovačnico? Ali ni to spet stari kovač Mike? Ob njem je Tijček z objokanimi očmi. Stari je na videz miren. Kdo bi mogel pogledati v njegovo srce! V srce, ki je otrpnilo v žalosti. Njegov vnuček Tijček še vedno zvedavo ogleduje vojake, ki se z drsajočimi, trudnimi nogami vlečejo skozi vas. Dalje, je dalje proti jugu... Le koga išče otrok z nemirnimi pogledom v dolgi, nepretrgnih vrsti mož, ki se nemi in sklonjenih glav pomikajo dalje? Očeta išče! Njega, ki ga je ljubil z vdano otroško ljubeznijo. Noče verjeti, da je njegov očka zares mrtev obležal v mestu ob zeleni Krki. Njegove oči iščejo, iščejo, da bi v tej množici nepoznanih obrazov zagledale lice dragega očeta.
 Zaman, zaman vse tiho pričakovanje. Vojaki se korak za korakom pomikajo kakor utrujeni, pretepeni konji dalje skozi vas. Dalje, le dalje proti jugu...
 Stari kovač je nepremično stal z vnukom pred kovačnico. Izpod sivih, namrščenih obrvi so njegove sive oči prav tako vrtale v množico vojakov, kakor da tudi on ne more verjeti, da Matije ne bo več domov. Nikdar več!
 Tako sta stala tamkaj dedek in vnuček. Nista čutila ne mraza ne burje, ki se je zdaj po zdaj

zagnala s svojim mrzlim krobom preko Gorjancev v belokranjsko kotlinjo in si utirala pot skozi gole vrhove hrastovja in bukovja v Veliki lozi. Zdelo se jima je, da se tudi ledenomrzla burja družno umika z bežečimi vojaki. Le dalje, le dalje proti jugu...
 Samo enkrat je ta dan stari kovač stopil v hišo, ker mu je jok obupane snaha bičal razgrete možgane. Z negotovim korakom je pristopil k mladi ženi, ki se je kakor poginjala riba na suhem premetavala zdaj po raztrti postelji, zdaj se sklanjala nad zibelko, kjer je ležala mala Rezika, in ji položil trepetajočo desnico na glavo.
 »Dostil, Bara...« jo je skušal tolažiti, a v hipu, je začutil, kako se mu nekakšna grenka kepa dviguje iz prsi proti grlu, da ga je pričelo dušiti, ker je s težavo zadrževal jok. »Ne joči, Bara! Tijček in Danica sta vsa zbegana... Nisi sama, otroke imaš...
 Obstal je v sredini sobe in dvignil roke nad glavo. »Poglej jih! Še so močne,« je spregovoril v tišino, ko je snaha za nekaj hipov pojenjala jokati. »Poglej te pesti, Bara!« je vzkljnil s krepkim glasom in stisnil roke v žilave pesti. »Se je moč v njih! Poslej bom spet delal v Matijevi kovačnici, kakor sem delal včasih, petintrideset let. Tijče raste ko konoplja. Pri meni se bo izučil za kovača in...«
 Ne, tako lahko to ni šlo, kakor si je mislil, ko je hotel potolažiti snaho. Nič več ni mogel govoriti. Glas se mu je sredi stavka prelomil, zatrepetal in zamrl v grlu, kjer ga je spet pričela tiščati tista nadežna kepa. Bara je spet planila v jok, on pa se je umaknil iz sobe, ker je v hipu začutil, da je preslab, da bi mogel snaho potolažiti. Odšel je venkaj

in potlej je ves dan kakor mesečnik taval iz kovačnice v hišo in spet nazaj.
 »Kaj naj storim?« je vroče razmišljal in se trudil, da bi pred Tijčetom in Danico skrnil žalost, ki mu je pojedala misli, da je bil nezmožno jasno misliti, da je v nemočni ihti stiskal pesti, škrtal z zobmi in pobliskaval s sivimi očmi. Ah, te oči, te oči! Pekle so ga in žgale, četudi ni bilo solza v njih. »Pa če rjovem in tulim, če si iztrgam srce iz prsi, Matije ne bo več nazaj...«
 »Matije ne bo več nazaj... Matije ne bo več nazaj...« mu je šumelo v ušesih in bobnelo v glavi, v možganih, kjer je kakor nadežden detel kljuvala ostra bolečina. Pritaval je v čadasto kovačnico in nezavedno pograbil težko kovaško kladivo ter udaril z njim po nakovalu. Trdi, jekleni zvenek je odjeknil kakor samotni krik ranjene ptice, ki se v hipu znajde v kreppljih ujed. Njemu pa se je zdelo, kakor da odmeva po prazni kovačnici: Matije ne bo več nazaj... Matije ne bo več nazaj...
 Zdajci ga je končno le premagalo. Tijček se je bil umaknil v hišo k materi. Zdaj je bil sam v kovačnici pokojnega sina, ki jo je vstajajoči mrak pričel ovijati s svojimi črnimi krili. Sam je bil, končno le sam kakor volk v lozi. Naslonil se je na kovaški meh, ki je pod težo njegovega telesa cvileč zahropel, ter zajokal. Tudi zdaj ni bilo solze v njegovih očeh. Stokal je onemoglo, hropel je v bolečini, ki ga je premagala. Z razkrcenimi prsti je grebel po prsih, kjer je drhtelo ubogo srce, kjer ga je žgalo, peklo, dušilo in bolelo. Grebel je po prsih, da si je potrgal vse gube na robači in pridušeno tožil kakor burja v vrhovih Velike loze.

»Matija... Sin moj! Ooooo...«
 Ze v trdi temi, ko je vsa utihnila in je le zdaj po zdaj to gluho tišino zmotilo rožljanje verig po hlevih, kjer se je siva živina pripravljala k počitku, je stopil v hišo. Z objokanimi očmi se je snaha začudeno zadržala v njegov obraz. O, kakšen spreminjen obraz! Sivi brki so se mu povsili, košate obrvi so kakor razkuštrane, obrabljene metle štrlele nad očmi, v katerih je žarel čuden ogenj. Kaj je v teh očeh? Sovrašstvo? Odločnost? Oboje je bilo v njih, oboje!
 Stopil je k postelji, kjer je spala Danica in jo pogladil po roki. Mimogrede je narahlo pogugal zibelko, v kateri je cmokljajoč z rožnatimi ustnicami spala mala Rezika. Opotekel se je k peči, kjer je na slamjači, vrženi na klop, spal Tijček. »Zdaj boš ti gospodar na Starihovem domu,« je šepetal kakor v molitvi in nerodno pobožal dečka po laseh, mokrih od prvega sna. Zagledal se je še v snabine, od joku pordele oči in tiho, vdano izrekel:
 »Živelci bomo, Bara! Videla boš...«
 Samo to je dejal in se brez večerje z nerodnimi koraki odmajal v svojo kamro k počitku.
 Ponoči je v daljavi onstran Gorjancev grmel topovski ogenj. Ded je dremal z rahlim, starčevskim spanjem, da je na pol bedech slišal, kako je za kratko minuto nekje pri Metliki zalajala strojnica. Burja se je zaletavala v hišo, da so zvenketale šipe v oken-skih krilih.
 Sele proti jutru se je Mike Stariha, stari dobravški kovač, utrujen od bedenja in gladajoče žalosti okrenil proti zidu. Preden je utonil v nemirno spanje je tiho zaklel:
 »Prekleti, ki ste mi ubili sina!«

Utrinki

Mož, ki trdi, da je ženino mesto doma, se počuti najbolje v gostilni.
 Kadar hočemo ljubiti, se izpostavljamo nevarnosti, da bomo ljubljani.
 Lepa ženska ugaja očem, dobra ženska ugaja srcu.
 Stara devica je ženska, ki zna vse, pa ni bila nikoli nič vprašana.

Ali je članarina Rdečega križa res tako hudo breme?

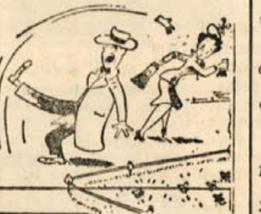
Trindvajset občinskih odborov novomeškega okraja povezuje v organizacijo Rdečega križa 4500 članov. Da je število članov RK tako nizko, so krivi predvsem nedelavni od-bori in ti so v Zuzemberku, Vel. Loki, Vel. Gabru, Trebelnem, uspehe pa dosegajo v Smarjeti, Otočcu, Gotni Vasi-Smilhlu, Skočjanu, Novem mestu, Sentupertu in tudi drugje.
 Članarina znaša v mestu po 60 dinarjev, na podeželju po 24 dinarjev letno. Vplačalo jo je doslej le 1560 članov. Med plačniki zaman iščemo tudi nekatero vidno novomeško kulturne in politične delavce, ki jim je menda 60 dinarjev letno preveč za to človekoljubno organizacijo. Te in podobne obveščaje, da so možna tudi četrtletna ali polletna vplačila, po 15 oziroma 30 dinarjev.

ZA ZABAVO

VLJUDNOST
 »Oprostite, da vas motim! Prosim, da bi bili tako dobri in prijazni in mi dali nekaj tisočakov. Sem siromak in nimam ničesar drugega, kakor nabit samokres.«
 MED NOVOMESKIMI RIBIČI
 »Ali jih veliko nalovite, prijatelj?«
 »Če bi jih ulovil še pet, razen te, ki jo nameravam pravkar dobiti na trnek, bi jih imel baš pol ducata.«
 NA OBISKU
 »Krasen dečko je Peter. Oči ima kar materine!«
 »In nos očetu!«
 Peter: »In hlače od svojega starejšega brata.«
 »Prinesite juho, pa ne prevročo — potem dve kuhani jajci, pa ne pretiraj — potem zrezek, pa ne preveč pečenega — in potem kavo, pa ne premočno!«
 »Da, gospod — in kozarec vode, pa ne preveč mokre.«
 Brane: »Ali nisva bila norca?«
 Milan: »Govori vendar v ednini!«
 Brane: »Ali nisi bil norec?«
 »Če pogledam človeka v oči, pa že vem, kaj misli o meni.«
 »To vam včasih pač ni prijeto!«
 Tovariš profesor, pet let že hodim z vašo hčerko in zdaj vas prosim...«
 »Za pokojnino?«
 »V zadnjem času ne vidim več Marte na plesu...«
 »Da, zdravnik ji je prepovedal predolgo sedenje.«
 »Glejte, da izgine, saj ste popolnoma pijani!«
 »Tovarišica, ne bojte se, pijanost ni nalezljiva!«
 Ona: »Premolj si obljubo, da veš!«
 On: »Ne joči, draga, dam ti novo!«

Kmetijsko-gospodinska šola Vinomer pri Metliki

Štev. 58 RAZPIS
 Kmetijsko-gospodinska šola Vinomer pri Metliki razpisuje sprejem gojenk v šolskem letu 1953-54.
 Pogoji za sprejem so naslednji:
 1. Popolna osnovna šolska izobrazba.
 2. da so kandidatke stare vsaj 17 let.
 3. da se kandidatke oziroma njeni starši, Kmetijska zadruga ali ostale ustanove, katere bodo stipendirale v tekočem letu gojenke, obvezujejo, da bodo redno plačevale mesečno vzdrževalnino v znesku 2.500 din.
 Prošnji za sprejem je treba priložiti naslednje dokumente:
 1. Kratak življenjepis.
 2. zadnje šolsko spričevalo,
 3. rojstni list,
 4. potrdilo o vpisu v vilinli imenik.
 5. obveza staršev oziroma Kmetijske zadruge ali ustanove, o rednem plačevanju vzdrževalnino.
 Prošnja je treba vložiti najkasneje do 1. septembra na naslov:
 Kmetijsko-gospodinska šola Vinomer pri Metliki.
 Upraviteljstvo šole.

Nogometaš: »Tovarišica, izgubila ste rokavico!«